

		Klinikk for psykisk helse - psykiatri og avhengighetsbehandling/Pasientforløp		Generelt dokument
Ambulant akutteam (AAT) og vakthavende overlege i KPH - Presisering				Side 1 av 4
Dokument ID: II.KPH.2.1.1-2	Tilknyttet:	Godkjent dato: 20.10.2023	Revisjon 6.00	

Hensikt:

Dette dokumentet utfyller følgende styrende dokumenter:

- **Ambulant akutteam i KPH [II.KPH.2.1.1-1 Ambulant akutteam i KPH](#)**
- **Ambulant akutteam og Legevakt - samarbeidsrutiner [II.KPH.2.1.1-3 Ambulant akutteam og Legevakt - samarbeidsrutiner](#)**

Innledende presiseringer:

- På dagtid mandag til fredag har AAT egen overlege som har det faglige ansvar på linje med andre polikliniske/ambulerende team i KPH. Avhengig av personalsammensetningen i disse teamene vil overlegen enten ha et medisinskfaglig ansvar (der det ellers er psykologspesialist) eller være den ene som har både vedtaksansvar og er den overordnet faglige ansvarlige. Alle medarbeidere som virker i slike team betegnes ansvarlige behandlere og ivaretar faglig ansvar innenfor sitt område. Også det ansvaret som ligger i å vite grensene for egen kompetanse og plikt til å rådføre seg med den faglig ansvarlige.
- Fra kl. 15.00 og til kl 08.00 på alle virkedager og fra kl. 15.00 på fredager til kl. 08.00 mandager, samt alle helligdager, er det vakthavende overlege (bakvakten) som ivaretar det ansvaret som beskrives for overlegen i forrige punkt. Myndigheten er dessuten utvidet ved at vakthavende overlege disponerer alle kliniske og personellmessige ressurser i KPH innen opptaksområdet, slik ordningen allerede er i dag.
- På ordinær dagarbeidstid skal vurderingen gjort av den faglige ansvarlige i AAT være førende i vurderingen av om innleggelse er nødvendig. Den faglige ansvarlige i AAT melder pasienten til innleggelse til den ansvarshavende el. faglige ansvarlige i aktuelle døgnenhet, det være seg i DPS, PSA eller i andre døgnenheter i KPH. Til alle andre tidspunkter ligger beslutnings- og koordineringsansvaret hos vakthavende overlege (bakvakten).
- Vakthavende overlege (bakvakten) disponerer kapasiteten for samtlige døgnenheter i KPH, og har dermed anledning til å legge inn i den enhet som vedkommende vurderer som mest hensiktsmessig.
- Forvakten har ingen rolle i forhold til AAT, men arbeider på oppdrag fra vakthavende overlege (bakvakt) og rapporterer tilbake dit. Det vises til egen prosedyre som presiserer forvaktens arbeidsoppgaver og ansvar.

AAT sine primære oppgaver:

Ambulant akutteam (AAT) er et tverrfaglig team består av psykiater, psykolog/psykologspesialist og 5-årig helsefaglig personell. AAT har som én av målsettingene å redusere behov for akuttinnleggelse i døgnenheter i KPH.

Utarbeidet av: Oddvar Sæther	Fagansvarlig: Klinikk sjefen	Godkjent av: Ingeborg Sele Danielsen	
---------------------------------	---------------------------------	---	--

Dokument-id:
II.KPH.2.1.1-2Utarbeidet av:
Oddvar SætherFagansvarlig:
KlinikkjefenGodkjent dato:
20.10.2023Godkjent av:
Ingeborg Sele
DanielsenRevisjon:
6.00

Utskrevet: 30.03.2025

Ambulant akutteam skal:

- være **første vurderingsinstans ved henvisning** til Klinikk for psykisk helse (KPH) for alle pasienter med akutte tilstander og behov for øyeblikkelig hjelp fra sykehuset. Alle pasienter som internt i KPH henvises til en øyeblikkelig-hjelp innleggelse, skal også henvises via AAT.
- gi **korttids hjemmebehandling som alternativ til akutt innleggelse**, dersom dette er mulig, og samarbeide med pasienten, pårørende og andre helsetjenester for å minske behovet for døgnopphold.
- bistå slik at en eventuell innleggelse skjer mest mulig skånsomt og respektfullt og at bruk av tvang blir benyttet i minst mulig grad.
- bidra til tidligere og forsvarlig utskrivning fra psykiatriske døgnenheter ved å tilby **intensiv hjemmebehandling som alternativ til fortsatt døgnopphold**.
- har ansvar for hastetilsyn ved somatiske avdelinger ved sykehuset. Disse gjennomføres uten opphold i de tidsrom som teamet er bemannet.

Henvendelser til AAT:

Befolkningens **kontakt med AAT skjer etter henvisning** fra primærhelsetjenesten eller annen spesialisthelsetjeneste eller ved intern henvisning fra enheter ved Sørlandet Sykehus HF. Kontakt skjer til felles telefonnummer 03739. Oppringningen blir automatisk formidlet til riktig team.

Primærhelsetjenesten/legevaktene har fått særskilt informasjon om denne ordningen.

- Eksternt henvisende instans er, inntil andre føringer er vedtatt, lege eller psykolog. Ved behov for øyeblikkelig hjelp vil oftest legevaktslege være henviser.
- Interne henvisninger fra avdelinger/enheter i SSHF kan, i tillegg til leger og psykologer, skje fra annet personell med behandlingsansvar.

AAT og vakthavende overlege – forholdet til ØHJ

Presiseringer av aktivitet og ansvar:

AAT har spesialist (lege/psykolog) til stede som har ansvar som **den faglig ansvarlige** mandag - fredag på dagtid. Til alle andre tidspunkter er funksjonen som **den faglige ansvarlige i AAT tillagt vakthavende overlege (bakvakten)**.

Tabellen under gir en skjematisk oversikt over teamets virketid og det faglige ansvaret:

Dag og tidspunkt:	AAT¹	Den faglige ansvarlige
Mandag til fredag kl. 08.00 – 15.00	X	Overlege/psykologspesialist i AAT
Mandag til fredag kl. 15.00 – 22.00	X	Vakthavende o.lege (bakvakt)
Mandag til fredag kl. 22.00 – 08.00	-	Vakthavende o.lege (bakvakt)
Lørdag/søndag og helligdager kl. 10.00 – 22.00 (Arendal)	X	Vakthavende o.lege (bakvakt)
Lørdag/søndag og helligdager kl. 08.00 – 22.00 (Kristiansand)		
Lørdag/søndag og helligdager kl. 22.00 – 08.00	-	Vakthavende o.lege (bakvakt)

Teamets medlemmer har både real- og formalkompetanse til å gjøre nødvendige vurderinger i forhold til ØHJ-tilstander. Dette er avklart og klarert som grunnforutsetning for AAT's virksomhet og ansvarsfestet ved vedkommendes teams DPS-ledelse.

¹ Dette omhandler alt personell i AAT som går i turnus.

	Ambulant akutteam (AAT) og vakthavende overlege i KPH - Presisering				Side: 3 Av: 4
Dokument-id: II.KPH.2.1.1-2	Utarbeidet av: Oddvar Sæther	Fagansvarlig: Klinikkjefen	Godkjent dato: 20.10.2023	Godkjent av: Ingeborg Sele Danielsen	Revisjon: 6.00

Utskrevet: 30.03.2025

Vaktfunksjonen og AAT fremstår som én enhet som ivaretar ØHJ-plikten som sykehuset har. Dette nødvendiggjør jevnlig kontakt med vakthavende overlege om teamets aktivitet.

Følgende presiseres i forhold til håndtering av ØHJ:

- I den tid AAT har spesialist på plass i teamet (på dagtid mandag til fredag, 08.00 – 15.00) ivaretas ØHJ av AAT.
- I periodene mandag til fredag 15.00 – 08.00 og lørdager/søndager, samt helligdager, ivaretas det overordnede ØHJ-ansvaret av vakthavende overlege (bakvakten). I AATs åpningstid skjer dette i samarbeid med det personalet som dekker turnusen. Alle henvendelser kommer først til AAT, som gjør en vurdering. Siktemål med denne ordningen er å finne mulige tiltak som er like gode eller bedre alternativer enn innleggelse. Hvis det likevel AAT vurderer at det er behov for innleggelse, forutsettes det at AAT tar kontakt med vakthavende overlege for å drøfte situasjonen. Vakthavende overlege er den som avgjør om innleggelse skal skje, og gir nødvendig informasjon til forvakt og den døgnenheten som skal motta pasienten.

ØHJ og Tvungent psykisk helsevern

Også dersom det i en aktuell situasjon blir nødvendig å legge inn en pasient på tvungent psykisk helsevern, skal AAT være det første kontaktpunktet. Følgende gjelder:

- Dersom legevakt eller en fastlege henviser til innleggelse til tvungen observasjon eller til tvungent psykisk helsevern forutsettes at det på ordinær dagtid (mandag til fredag) er direkte kontakt mellom aktuell ekstern lege og vedtakskompetent spesialist i AAT. Ellers på døgnet og i uken må det være tilsvarende kontakt mellom innleggende instans og vakthavende overlege (bakvakt). AAT's personale sørger for at dette skjer. AAT bistår om mulig innleggende instans ved innleggelsen.
- Dersom det skulle oppstå en situasjon i løpet av AATs kontakt med en pasient at vedkommende endrer oppfatning og motsetter seg innleggelse, må AAT kontakte henvisende instans og drøfte situasjonen. Utenom ordinær dagtid skjer denne drøftingen mellom henvisende instans og vakthavende overlege (bakvakten). Ekstern henviser, dvs. fastlegen eller legevakten, vil være ansvarlig for innleggelsen og gjør, dersom nødvendig, en ny personlig vurdering og fyller ut nødvendige innleggelsespapirer for bruk av tvang ved TPHV og innleggelse skjer.

AAT og hastetilsyn ved somatiske avdelinger

Hastetilsyn ved somatiske avdelinger forholder seg primært til problemstillinger for pasienter innlagt som øyeblikkelig hjelp. Vurderinger og forslag til tiltak fra AAT er tentative og blir gitt ut fra alvorlighetsgrad og hastegrad. Dette er en ordning ift ø-hjelp, m.a.o. må AAT beregne tid til hastetilsyn fortløpende, dog med en seneste responstid på 4 timer dersom den kliniske tilstanden (bevissthetsnivå) for pasienten gjør det mulig. Tilsynet skal avsluttes med en tilråding/konklusjon så raskt som mulig.

- Alle hastetilsyn drøftes med den faglig ansvarlige i AAT enten som veiledning før konklusjon gjøres eller som informasjon etter at vurderingen er gjort.
- Dersom den kliniske problemstillingen krever kompetanse ut over det vedkommende fagperson i AAT innehar, formidles dette til den faglig ansvarlige i teamet som overtar oppgaven eller delegerer til annen kompetanse/kapasitet til å avklare problemstillingen.
- Utenom ordinær dagarbeidstid, er vakthavende overlege den faglige ansvarlige for teamet

Andre føringer til vakthavende overlege.

Dokument-id:
II.KPH.2.1.1-2Utarbeidet av:
Oddvar SætherFagansvarlig:
KlinikkjefenGodkjent dato:
20.10.2023Godkjent av:
Ingeborg Sele
DanielsenRevisjon:
6.00

Utskrevet: 30.03.2025

Det legges videre følgende til grunn for vakthavende overleges arbeid under vakt:

- Dersom det er behov for en personlig spesialistvurdering, gjøres den ved mottaksenheten i henholdsvis Arendal (psykiatribygget, Dydens vei) og Kristiansand PAM.
- Det er en forutsetning at vakthavende overlege **ikke** skal rykke ut sammen med AAT til pasienter i hjemmebehandling.
- Det er en forutsetning at vakthavende overlege i Arendal **ikke forventes** å rykke ut til døgnenheter utenfor Psykiatribygget. Det gjelder døgnenheter i DPS (Bjorbekk/Bygl.fjord) og ARA (Bjorbekk/Bygl.fjord). Dersom det er nødvendig med en spesialistvurdering av en pasient innlagt i en av disse enhetene, avklares det med bakvakten. Vanligvis bringes pasienten til Psykiatribygget i Dydens vei.
- Det er en forutsetning at vakthavende overlege i Kristiansand **ikke forventes** å rykke ut til døgnenheter utenfor sykehusområdet på Eg. Det gjelder døgnenheter i DPS (Strømme, Solvang, Lister) og døgnenheter i ARA (Kongsgård).
Dersom det er nødvendig med en spesialistvurdering av en pasient innlagt i en av disse enhetene, avklares det med bakvakten. Vanligvis bringes pasienten til mottaksenheten i PAM.

Kryssreferanser[II.KPH.2.1.1-1](#)[II.KPH.2.1.1-3](#)**Eksterne referanser**[Ambulant akutteam i KPH](#)[Ambulant akutteam og Legevakt - samarbeidsrutiner](#)